

Posudek oponenta habilitační práce

Akademie Múzických Umění v Praze

Fakulta divadelní

Katedra výchovné dramatiky

Obor: Dramatická umění

Uchazeč: Mgr. Jiří Lössl

Pracoviště uchazeče: Akademie Múzických Umění v Praze

Habilitační práce: LÖSSL, Jiří. (2020). *Výchova vědomým pohybem v pedagogické a tvůrčí praxi.*

Oponent: MgA. Hana Strejčková

Pracoviště oponenta: Akademie Múzických Umění v Praze, Fakulta hudební, katedra Nonverbálního divadla

Autor do oboru výchovná dramatika, a dalších jemu příbuzných pedagogicko-uměleckých odvětví, vnáší ucelenou studii, reflektující svou více jak dvacetiletou pedagogickou praxi, zároveň podloženou mnohaletým studiem a výzkumem psychosomatických disciplín. Ve své práci předkládá hluboký vhled do aktuální problematiky z oblasti vědomého a uvědomělého pohybu při výuce vysokoškolských studentů prezenční i kombinované formy studia. Současně jde o práci přesahovou, která může pozitivně ovlivnit nejen přípravu pedagogických pracovníků nebo výkonných umělců, ale má také potenciál využitelnosti pro mnohem širší spektrum zájemců o systematicky vedenou pedagogicko-tvůrčí cestu k osobnostnímu seberozvoji, kinestetické percepce, uvědomělé tělesnosti a autentické přítomnosti. Autor zpracovává mezioborové téma, které v sobě propojuje jak praktické ověřování postupů a následně i jejich kontinuální prověřování, tak teoretické znalosti a orientaci v pedagogice, anatomii pohybu, fyzioterapii, kineziologii, biomechanice, psychologii a porozumění, až poznání nachází na základě průniků vždy několika výše uvedených vědních disciplín. Autor dokáže poznatky srozumitelně a vhodně syntetizovat v uplatnitelná technická cvičení, pohybové hry a další způsoby sebe/kontaktní práce. Popisuje je v rámci svých pedagogických procesů a doplňuje je sebereflexí a komentáři účastníků lekcí. A právě skrze reflexe se dostává i k pojmenovávání pedagogických, metodických a didaktických postupů, přičemž autor sám upozorňuje, že předložená habilitační práce *Výchova vědomým pohybem*

v pedagogické a tvůrčí praxi není pracovním návodem či univerzálním pedagogickým manuálem.

Celek působí jako myšlenková (a velmi promyšlená) mapa, která si klade za cíl bezpečně vést každého jednotlivce na cestě k porozumění lidskému tělu, a to zejména skrze psychofyzickou zkušenost. Autor i přese všechny zmiňované teorie a vlastní odbornost nadřazuje prožitek zapsaný do těla a myslí nad otestované metodiky. Zásadně se odklání od naplňování pohybových forem, straní se pedagogické líbivosti ve smyslu podbízivosti, nabádá k osobnímu experimentu, motivuje k sebepoznávání a nezdar či chybu obhajuje jako legitimní cestu k novým objevům. Emocionální prožívání a racionální zadání však nejsou v kompenzačním, nýbrž podpůrném vztahu. Vše, co Mgr. Jiří Lössl sám jako pedagog, přesněji průvodce, inspirující i naslouchající či pozorovatel, ve výukových postupech a systému sebezkušenostních seminářů nachází, podrobuje analýze, čímž podporuje otevřenost, a zároveň dokazuje funkční a kontinuální uplatňování své metody.

Předložená habilitační práce má standardní úpravu a je rozdělena do tematicky řazených svazků. Autor zvolil čtenářsky přitažlivý způsob prezentace svých pedagogických začátků, úvahy o smysluplnosti zkoumaného tématu, examínované postupy a odborná zjištění pak vsazuje do struktury, která podprahově uplatňuje principy cykličnosti a spirály, objevující se i v rámci pohybově-pedagogické metody samotné. Teoreticko-empirická studie je rozčleněna do přehledných kapitol, které na sebe plynule navazují a orientaci v textu usnadňují zvýrazněná klíčová slova, heslovité popisky ke cvičením či graficky oddělená shrnutí. Rytmus také dodávají otázky, které vytvářejí prostor pro další rozvíjení nastíněného tématu. Text jasně naznačuje, že nestačí pouze vnímat přesně volená slova, ale zásadně odezírat sdělení i mezi řádky. Pojmový aparát, užívaná terminologie je důsledně uváděna do kontextu na příkladech z praxe. Autor neplýtvá slovy, klade je uvědoměle a hledá přesná vyjádření pro vytvoření pocitu plasticity textu, čímž čtenáře motivuje k vlastnímu fyzickému prožitku, nebo aspoň k asociativní – imaginativní interpretaci napsaného. Každou myšlenku rozvíjí precizně, následné větvení idejí věcně podtrhuje střídavě užívanými citacemi, které jsou užívány dle platné normy. Úsporný citační rejstřík poukazuje na obezřetnost autora držet se vymezené oblasti a vlastní zkušenosti. Celek působí nenuceným, nenastavovaným dojmem. Požadavek na zodpovědnost studenta ke své činnosti uplatňuje autor také sám na sebe na ploše celého textu. Propracovaná cvičení a techniky se při komplexním náhledu propojují v celistvou

pedagogickou metodu, jejíž podstata tkví v umění motivovat studenta k tvarování samostatného pedagogického myšlení a sensitivnímu uvědomění sebe sama v tvůrčím procesu jak na základě teorie, tak především sebezkušenosti.

Systematičnost práce je průkazným důkazem dlouhotrvajícího zájmu autora o sledovanou oblast, kterou dlouhodobě dokumentuje a spoluvytváří a jejíž šíři vtěsnává do svého příspěvku, který považuji za přínosný pro definování specializace odborníka, a současně pro rozvoj výuky psychosomatických disciplín na akademické půdě.

Předkládaná habilitační práce splňuje požadavky kladené na habilitační řízení v oboru Dramatická umění a přináší nové pedagogicko-výchovné poznatky. Práci proto doporučuji k obhajobě v rámci habilitačního řízení před uměleckou radou DAMU v tomto oboru a po jejím úspěšném absolvování doporučuji udělení vědecko-pedagogického titulu docent.

V Praze dne 5.11.2020

MgA. Hana Strejčková

